

Milí čtenáři,

také jste se už setkali s jevem, kdy cyklista naprosto neopodstatněně (chtělo by se říci, že nelogicky, jenže on v tom logiku vždycky vidí) uhne ze silnice a uhání po chodníku – jakkoli úzkém či zaplněném? Nemám teď na mysli široké chodníky předměstských sídlišť, ale běžný prostor pro chodce v centrech měst, dokonce i v úzkých ulicích památkových zón, zpravidla tam, kde hned vedle chodníku vede relativně klidná a pohodlná vozovka. Je to jako mor, byť nejen český; lze jej spatřit – samozřejmě mnohem řidčeji než u nás – i třeba v Chorvatsku či Velké Británii (což teď asi zaznělo jako reklama, ale tak jsem to nemyslel).

Důvod je jasný: automobilový provoz na ulicích je často tak hustý a agresivní, že leckterý cyklista prostě podlehne a – jda cestou nejmenšího odporu – přesune se na chodník, kde provoz zahustí on sám a odreaguje se tím, že agresivně vytlačuje ke zdem domů či k trávníkům zejména matky s dětmi, starší lidi, ale i jiné, úplně obyčejné chodce. A strategové městského dopravního provozu si mnou ruce: asi tak, jako jejich makroekonomičtí kolegové, když se jim podařilo občanskou zlobu vůči probíhající demontáži sociálního státu odklonit do situace, v níž nezaměstnaní nevráží na důchodce a naopak.

V městské dopravě je to samozřejmě ještě komplikovanější. Stane se například, že cyklista vyjede zleva na silnici a má v úmyslu jet podél jednoho či dvou bloků a tam někde zahrnout opět doleva: naprosto běžně se neobtěžuje na těch dvě stě nebo tři sta metrů přejet do pravé poloviny vozovky, ale jede v protisměru, asi jako kdyby chodec kráčel po levém okraji silnice. Zkrátka, cyklista dobrovolně přijímá – a s příjemným pocitem, jak vydělal! – pozici toho nejslabšího účastníka silničního provozu. Lidé za říditky, kteří si takto počínají, sice vypadají velmi (n)asertivně, ale ve skutečnosti demonstrují své nízké sebevědomí: i cyklista je přece řidič a jeho kolo je vozidlo, které má sice stejné povinnosti, ale také stejná práva jako motorista. A skutečnou lahůdku představují někteří z těch našinců, kteří podlehli kouzlu inlajnů.

Další běžný obrázek: po levém chodníku kráčí chodec a volně rozmlouvá se svým obrusleným kolegou, který jede vedle po vozovce – samozřejmě v protisměru – a rukama máchá prádlo tak vydatně, že když vy proti němu míříte na kole a nechcete riskovat kolizi, tak musíte uhnout ostře doleva – pravděpodobně pod kola auta či autobusu za vámi. Ptal jsem se Reginy Tupé, tiskové mluvčí Policie ČR v Českých Budějovicích: kdo je to bruslař? Odpověděla, že je to podle platné legislativy chodec, a že by se dokonce měl (snad mimo vyhrazené stezky) pohybovat nejvýše průměrnou rychlostí chodce. Poděkoval jsem za informaci a vzpomněl si, jak se přechozí na svém kole vyhýbám na poslední chvíli uprostřed nerozlišené křižovatky bruslaři/ce, který/á se na mě řítí zprava v domnění, že mu/jí dám přednost, zatímco pro mě je to pěšák, který se motá v jízdni dráze.

O co tu tedy jde v obecném smyslu? O to, že každý by měl znát své místo: hájit ho se vztyčeným čelem, byť by to mělo být mezi houkajícími auty (ostatně na základě vlastních zkušeností soudím, že drtivá většina automobilistů jsou lidé slušní a ohleduplní a lze s nimi dobře spolupracovat). O to, že všeobecně platné zůstává anglické rčení, že dort můžeme buď mít, nebo ho sníst, ale nikdy ne obojí, a že jestliže působím v historickém městě, tak si musím být vědom ceny této skutečnosti a dospěle skousnout fakt, že holt chvíli pojedou po hrbolaté dlažbě.

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Neziskovky k návrhu zákona o Šumavě	str. 2
Demonstrace za rozumnou a čistou energetiku	str. 4-5
On-line přenosy z hnízd – ano či ne?	str. 7-8
Pozvánky na akce	str. 12-14

O to, že jakmile přivíme animozitu mezi kolaři a chodci (a bruslaři), s požitkem z toho zatěží budovatelé autostrád a parkovišť. O to, že znakem skutečné osobnosti je přijímat svět se vším dobrým i zlým a nesnažit se pokoutně – a infantilně – lízat jen samou smetanu.

A teď schválně: až příště půjdete po chodníku a proti vám vyrazí individuum na kole, dokážete neuhnout a přinutit ho tak, aby slezl? Párkrát jsem to zkusil a vydržel to, ovšem kdyby mohly pohledy zabíjet, tak bych tyhle řádky už psát nemohl. Proč se vyplatí do toho jít? Třeba proto, abychom se nedočkávali situace, jakou jsem zažil před pár dny. Jel jsem na kole s mladší dcerou, ona zabočila na chodník, protože si ho spletla s cyklostezkou opodál, a já ji následoval (musím to takhle napsat, abych to svedl aspoň na to nevinné dítě). Vzápětí jsme málem vrazili do ženy s dítětem za ruku. „Promiňte,“ vyjekla a uhnula stranou. Nepomatuji se, kdy naposled mi bylo tak stydno...

Tomáš Malina

Neziskovky k návrhu zákona o Šumavě

Zelený kruh zaslal ministerstvu životního prostředí připomínky k návrhu zákona o vyhlášení Národního parku Šumava. K těmto podrobným připomínkám se ve svém stanovisku plně přihlásila i Calla. Napsali jsme ministru Chalupovi, že za nejpodstatnější připomínky považujeme tyto:

1. Návrh zákona bohužel nerespektuje základní zásady ochrany přírody, které jsou běžně uplatňovány v národních parcích ve srovnatelných evropských státech. Např. rozsah prvních (bezzásahových) zón je pro Šumavu rozhodně nedostatečný. Ačkoli se k tomu návrh výslovně nehlásí, vyplývá z něho, že oproti současnému stavu se má rozloha skutečných bezzásahových zón dokonce zmenšit.
2. Návrh zákona nesystémově vytváří pro Šumavu pravidla, která jsou odlišná od ostatních národních parků v ČR, přičemž účel této úpravy vzbuzuje pochybnosti o účinné ochraně přírody na území NP Šumava. Jako typický příklad lze uvést vytvoření Společného výboru NP.
3. Současnou rozlohu třetích zón v NP Šumava považujeme za dostatečnou. Odmítáme jejich další rozšiřování a oslabení bližších ochranných podmínek, které by otevřelo další části šumavské krajiny pro zástavbu.
4. Za naprosto skandální skutečnost považujeme vynětí pozemků pro uvažovanou lanovku a sjezdovku z Klápy na Hraničník. Toto účelové zmenšení rozlohy národního parku a fragmentace cenných ekosystémů v jeho 1. zóně předjímá výsledek posuzování stavby, která má podle naturového posouzení významný negativní vliv. Požadujeme proto zachování současných hranic NP Šumava i jeho 1. zóny v uvedené oblasti.

Podle našeho názoru je nezbytné navrhovaný zákon přepracovat v souladu s připomínkami, které k němu podal Zelený kruh a které vycházejí ze současné praxe v národních parcích srovnatelných států. Pokud bude zákon přijat v současné podobě, pak nezbyvá než konstatovat, že ministerstvo životního prostředí rezignovalo na skutečnou ochranu šumavské přírody.

Jiří Řehounek

Účast veřejnosti ve stavebním řízení zůstane zachována

Účast veřejnosti ve stavebním řízení 19. září definitivně schválili poslanci. Hlavní podle Arniky a Zeleného kruhu je, že občané budou mít nadále právo vyjadřovat se k záměrům a požadovat změny u stavebních projektů, které by mohly negativně ovlivnit prostředí, v němž žijí. Pro zákon hlasovalo celkem 122 poslanců, pouze komunisté se hlasování zdrželi (1). Zákon už čeká jen na podpis prezidenta.

„Vláda, poslanci a i senátoři jednoznačně podpořili zachování účasti občanů při rozhodování o jejich okolí. Potvrdili její význam v ochraně kvalitních podmínek pro život lidí, boji proti korupci i zkvalitňování práce úřadů,“ uvádí expert Zeleného kruhu Daniel Vondrouš.

„Za nejpodstatnější považujeme, že účast veřejnosti v řízení byla zachována a že se pod kontrolu úřadů i veřejnosti dostala činnost takzvaných autorizovaných inspektorů. Příkladů, kdy veřejnost účastí v řízení významně pomohla ochraně svého okolí nebo poukázala na podivné jednání, je totiž nepočítaně,“ dodává Martin Skalský ze sdružení Arnika.

Tisková zpráva Arniky a Zeleného kruhu

Přečtěte si [Občané sobě](#)

Vybrané příklady, kdy se lidem podařilo díky účasti ve správních řízeních doslova zachránit krajinu nebo svou obec, shrnul nevládní organizace do samostatné publikace.

Podívejte se na [videa s pozitivními příklady](#)

Sdružení Arnika postupně zveřejňuje sérii videospotů, které zachycují příběhy lidí, kteří nebyli lhostejní ke svému okolí a díky kterým nedošlo k hrozícímu poškození životního prostředí.

Nová webová aplikace může zachránit vzácné živočichy i rostliny

Nástroj akutní pomoci vybraným zvláště chráněným živočichům i rostlinám spouští dnes Koalice pro Naturu 2000, již je Calla členskou organizací. Pokud kdokoli zaznamená ohrožení místa, kde se vyskytuje některý z vybraných druhů chráněných Naturou, může prostřednictvím formuláře internetového alarmu jednoduše informovat příslušné úřady. Ohrožením může být třeba znečištění vody, stavební činnost, ale i výsadba nepůvodních dřevin, rozorání půdy či hnojení. Popis činností, seznam druhů i kontakty jsou na webu

www.koalicepronaturu.cz/alarm-system.

„I laikovi tato internetová aplikace pomůže u sedmi pilotních chráněných druhů flóry a fauny zjistit, jestli se v chráněných lokalitách neděje něco špatného. Druhy byly vybrány tak, aby bylo jejich ohrožení dobře rozpoznatelné. Jedná se o rostliny a živočichy, jejichž ohrožení zároveň znamená riziko pro další druhy. Vybrali jsme třeba raka kamenáče, modráška nebo hořeček český. Vyskytují se na místech cenných z více ohledů a jejich ochrana povede ochraně až desítek dalších druhů živočichů a rostlin i celé lokality,“ vysvětluje smysl internetového alarmu odborník na Naturu 2000 Vlastimil Karlík z Arniky.

Smyslem alarmu je nejen zvýšit ochranu evropsky významných lokalit, ale také přiblížit lidem ochranu druhů chráněných Naturou 2000. Pro každý druh je charakteristických několik ukazatelů, které mohou znamenat ohrožení. Alarm tak poslouží například k ochraně stanovišť modráška bahenního a modráška očkovaného. Lokalit s výskytem těchto ohrožených motýlů není v České republice do soustavy Natura 2000 navrženo dostatečné množství. Evropská komise proto doporučuje doplnit pro ochranu modrášků lokality Slavíkovy ostrovy a Labišťata. Obě lokality ČR

přítom nezařadila na seznam kvůli možnému konfliktu s plavebním stupněm Přelouč.

„Takový systém tu dosud chyběl. Často se na nás lidé obracejí s tím, že s nějakým územím v jejich okolí, které dobře znají, se něco děje. Důležité je proto rozlišit, co je ještě v pořádku a co naopak může který konkrétní druh ohrozit. Alarm tak přispěje i k větší informovanosti o ohrožených druzích,“ říká Lenka Vokasová z institutu aplikované ekologie Daphne.

Prozatím je v systému zařazeno sedm silně až kriticky ohrožených druhů: čolek velký, hnědásek osikový, hořeček český, kuňka ohnivá, modrásek bahenní, modrásek očkovaný, rak kamenáč. Do budoucna se plánuje rozšíření i o další druhy a lokality. V systému naleznou lidé nejen tabulkový seznam s výskytem chráněných druhů, ale také mapy, v nichž snadno naleznou lokality ve svém okolí.

Jedna z lokalit, kde místní lidé upozornili na ohrožení zvláště chráněného brouka, je Lazecká remíza nedaleko Karviné. V tomto případě už leží na stolech úředníků návrh na lepší ochranu vzácného území.

Tisková zpráva Arniky, www.arnika.org

Demonstrace za rozumnou a čistou energetiku

Na demonstraci před Úřadem vlády se i přes deštivý den 12. září sešlo na stosedmdesát občanů z ekologických organizací a obcí ohrožených plány ministra průmyslu Kuby, kteří nesouhlasí s bouráním obcí v Podkrušnohoří, s otevřením nových uranových dolů či státními dotacemi pro elektřinu z nových jaderných elektráren. Svůj postoj k projednávané státní energetické koncepci vyjadřovali hesly, jako např.: „Ptali jste se těžařů, zeptejte se lidí!“, „Energetická revoluce? Ano, prosím!“, „Uhlí, uran neletí, spletli jste si století!“, „Nespalujte, recyklujte!“ a podobně. Požadovali, aby vláda v další fázi schvalování koncepce zohlednila připomínky obcí a občanů.

Vláda ten den začala projednávat Státní energetickou koncepci a Státní surovinovou politiku. Ale projednání vzhledem k rozporům mezi koaličními stranami na dva týdny přerušila. Oba materiály předložené ministerstvem průmyslu představují výhled do r. 2040, ve skutečnosti však znamenají návrat hluboko do minulého století. Ignorují potenciál energetických úspor, potlačují rozvoj obnovitelných zdrojů a konzervují závislost energetiky na uhlí, ropě a jádru. Nezajišťují dlouhodobou konkurenceschopnost a udržitelnost domácí energetiky.

Plány ministra Kuby:

- Připouštějí (byť s podmínkami) prolomení platných limitů těžby hnědého uhlí, zbourání Horního Jiřetína a Černic a přiblížení velkorypadel pod okna lidí v Litvínově. Naopak nepočítají s vládou slíbeným legislativním zakotvením limitů
- Počítají s vrácením vyvlastňovacích paragrafů do horního zákona (přičemž Parlament právě nyní projednává jejich zrušení)
- Navrhují otevření nových uranových dolů na Jihlavsku a do budoucna i v Podještědí
- Prosazují zrušení fungujícího systému podpory obnovitelných zdrojů elektřiny a utlumení jejich dalšího rozvoje
- Zavádějí dotace pro elektřinu z nových atomových reaktorů (dva v Temelíně a jeden v Dukovanech) ve formě garantované ceny, která zatíží spotřebitele
- Dávají přednost spalování odpadu místo recyklace

Díky protestu občanů v uplynulém měsíci však z vládních materiálů vypadly některé z problematických návrhů. Energetická koncepce už nepočítá s otevřením nových dolů v Beskydech. Plány na získání uranu v Podještědí podmínila nalezením technologie, která nezasáhne podzemní zásoby pitné vody. Z textu vypadl i návrh na okamžité zrušení obou usnesení vlády, jimiž byly vyhlášeny limity těžby. K těmto změnám přispěly argumenty obcí, ekologických organizací i 3200 připomínek, které prostřednictvím portálu www.energetickakoncepce.cz zaslali občané vládě.

Pozitivní změny jsou nadějí pro další projednávání obou dokumentů. Dnes by je vláda měla pouze vzít na vědomí a schválit je může až po posouzení vlivů na životní prostředí (SEA). Ministr Kuba však navrhuje, aby vláda schválila hlavní cíle obou koncepcí už dnes. Tím by obešla zákon a občany – následné posuzování vlivů na ŽP by tak bylo zcela formální.

Ekologické organizace proto žádají vládu, aby uložila ministru Kubovi přepracování návrhu obou koncepcí, které odstraní hlavní nedostatky kritizované obcemi i občany (viz www.energetickakoncepce.cz). Požadujeme rovněž, aby byla energetická koncepce posuzována alespoň ve dvou variantách. Jedna z nich by se měla blížit trvale udržitelnému scénáři rozvoje české energetiky (podrobněji např. ve studiích Chytrá energie a Energetická [r]evoluce).

Na demonstraci, moderované hercem Petrem Vackem, vystoupili zástupci samospráv a ekologických organizací a zahrál písničkář Pepa Nos.

Edvard Sequens ze sdružení Calla řekl: „*Vládní rozhodování o energetické koncepci je důležitým mezníkem. Pokud bez výhrad přijme návrhy ministerstva průmyslu, budeme rozvíjet špinavou energetiku podle přání průmyslníků, těžařů a velkých výrobců energie, kterou naši evropští sousedé postupně opouštějí. Ještě ale máme šanci to změnit, alternativní koncepty nevládních organizací leží na stole.*“

Vladimír Buřt, místostarosta Horního Jiřetína, řekl: „*Přijeli jsme členům vlády připomenout jejich sliby, že zachovají a legislativně zajistí limity těžby, zruší totalitní vyvlastňovací paragrafy a ochrání vlastníky v ohrožených obcích před rozšiřováním uhelných dolů. Namísto toho pan ministr Kuba vymýšlí podmínky, za kterých bude třeba limity prolomit, a navrhuje obnovení vyvlastňovacích paragrafů, které právě teď parlament na návrh vlády ruší. Nečasova vláda dnes názorně ukáže, jestli ve skutečnosti kope za zájmy uhlobaronů nebo obyčejných lidí, kteří ji volili.*“

Josef Jadrný, zastupitel Liberce a předseda sdružení Naše Podještědí, řekl: „*Dosud platná surovinová politika počítá s ukončením těžby uranu v České republice. Na to spoléhají i obce v Podještědí. Proto se cítíme ohroženi plány ministerstva průmyslu, které s uranem pod námi stále reálně počítá. Je třeba připomenout, že odstraňování škod po minulé těžbě tu potrvá ještě pětadvacet let a bude stát více než 32 miliard korun.*“

S obsahem a riziky Kubova plánu na rozvoj energetiky ČR v příštích třiceti letech se mohou lidé seznámit na portálu www.energetickakoncepce.cz. Zde také mohou aktivně vyjádřit své připomínky v rámci posuzování vlivu obou koncepcí na životní prostředí.

Tisková zpráva pořádajících sdružení

0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 ZELENE PERLY ZA ROK 2012 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0

Sbíráme touto cestou nominace na soutěž Děti Země o Zelenou perlu 2012. Přidáte se? Vaše návrhy čekáme na adrese calla@calla.cz.

„*Zpracovávat nějakou EIA na energetickou koncepci, to je něco, co bych nazval takřka lunetickým nápadem. Tam je tisíce a tisíce jednotlivých položek, úkonů. To tedy musím říci, že mne jako myšlenka fakt nenapadla, že bychom něco takového dělali, u koncepčních materiálů se, mimochodem, nikdy nic takového nedělá, to není žádný konkrétní projekt, to není výstavba elektrárny nebo nějakého energetického podniku, tam je to na místě. Tady se jedná o koncepční politický dokument.*“

Petr Nečas, předseda vlády ČR na tiskové konferenci 12. 9. odpovídá na otázku, zda koncepce budou posouzeny z hlediska vlivů na životní prostředí, což je přitom požadováno českými i mezinárodními zákony

Nevládní organizace píšou dopisy premiérovi

Protože se premiér Petr Nečas a jeho vláda zasazuje o rozvoj jaderné energetiky v České republice, rozhodly se české a rakouské nevládní organizace OIŽP, Jihočeské matky, Calla, Atomstopp - atomkraftfrei leben a Mütter gegen Atomgefahren Freistadt zasílat mu pravidelně každý týden argumenty formou dopisů. Od letošního února premiérovi české vlády jich napsaly již dvacetjedna. Odeslané texty jsou zveřejněny na webové stránce www.dopisypremierovi.cz, která byla pro tento účel zřízena. Případné odpovědi premiéra nebo jeho spolupracovníků najdete vždy pod příslušným dopisem.

„K této kampani nás inspirovala podobná aktivita, která probíhala v roce 1978 v Rakousku, kdy paní Traudy Rinderer zasílala každý den dopisy kancléři Bruno Kreiskemu, aby vyjádřila svůj protest proti spuštění jaderné elektrárny Zwentendorf. Stejnou aktivitu zopakovala v 80. letech, kdy se se svými dopisy obracela na tehdejšího bavorského ministerského předsedu Franze Josefa Strausse. V té době vrcholily masové protesty veřejnosti proti zahájené stavbě závodu na přepracování vyhořelého jaderného paliva v bavorském Wackersdorfu. Tato stavba byla nakonec zastavena, stejně jako nikdy nebyla uvedena do provozu rakouská jaderná elektrárna ve Zwentendorfu.“ vysvětlují organizátoři „dopisové kampaně.“

V dopisech zástupci zmíněných organizací vyjadřují nesouhlas s výstavbou nových reaktorů v Temelíně, která je, podle jejich názoru, špatnou volbou. Tím se v širším kontextu energetické koncepce ČR rozumí, že Česká republika míří do jaderně-fosilního skanzenu a rezignuje na moderní trendy v energetice, které se v posledních letech prosazují ve většině vyspělých států.

Korespondence se dále dotýká nejrůznějších problémů, které s sebou nese využívání jaderné energie. Ať již je to riziko havárie, státem omezená odpovědnost za škody v případě vážné havárie, zdravotní a socioekonomické dopady vážné havárie ve světle událostí v Černobyli a Fukušimě, ekonomika výroby elektřiny z jádra, problematika vyhořelého jaderného paliva a hledání trvalého úložiště nebo již výše zmíněné téma energetické koncepce ČR.

„Velkým problémem výstavby nového zdroje se ukazuje být ekonomická návratnost této investice v řádu stovek miliard korun. ČEZ si je ekonomického rizika vědom a v současné době u politiků vyjednává podmínky, za kterých je ochoten do jádra investovat. Pokud se bude nový Temelín stavět, zaplatíme si ho všichni v ceně elektřiny. Znamená to, že jaderná energetika, po více než 50 letech své existence, není schopna obstát v tržním prostředí. I o tom se dočte pan premiér v dopisech,“ říkají zástupci nevládních organizací.

Tisková zpráva sdružení OIŽP, Jihočeské matky, Calla, Atomstopp - atomkraftfrei leben a Mütter gegen Atomgefahren Freistadt

Urania Mining nelení

Australská firma Urania Mining zareagovala velmi rychle na letní usnesení vlády o zhodnocení možné těžby na lokalitě Brzkov-Horní Věžnice a již neskrývanou touhu ministerstva průmyslu udržet i po další desetiletí těžbu a zpracování uranu v Česku. Vytáhla ze šuplíku dávno zamítnutou žádost o stanovení

průzkumného území Věžnice a tuto podala na MŽP do Brna zas.

Opětovně běží správní řízení pro povolení průzkumného území pro těžbu uranu na ložisku Plouznice na Liberecku pro Urania Mining zahájené v roce 2008 u MŽP Liberec (firma následně v roce 2011 podala ještě jednu identickou žádost, ta byla opět zamítnuta) a to po verdiktu Městského soudu v Praze, který zrušil zamítavé stanovisko MŽP i ministra ŽP. Podmínkou je uvedení do souladu stanovisek MPO a MŽP. Stanovisko MPO je v tomto případě poněkud nekonzistentně vzhledem ke svým dlouhodobým záměrům negativní. Zcela evidentně tak chtějí udržet těžbu uranu čistě jen pro státní podnik DIAMO.

Edvard Sequens

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Mami, je lama pták?

Jako každé léto jsme s dětmi navštívili pár zoologických zahrad. V opravníku už jsem se jim věnoval vícekrát, ale obvykle jsem si vybíral biologické omyly, jichž se dopustili sami jejich zaměstnanci. Tentokrát to bude o nás návštěvnících.

Opravovat chyby, kterých se při pojmenovávání zvířátek v ZOO dopouštějí rodiče před svými dětmi, by byl totiž úkol hodný Sisyfa. Dejme tomu, že kozorožce z kozou, pižmoně s krávou nebo třeba jaguára s levhartem si někdo splést může (všechny tři příklady jsou skutečné). Jako omluva by to ovšem platilo

pouze tehdy, pokud by každý výběh nebyl opatřen tabulkou se jménem zvířete a řadou údajů o jeho životě, rozšíření a ohrožení. Což je v našich zoologických zahradách naprostý standard.

Dalším oblíbeným omylem zoologických vřeznáků je zaměňování příslušnosti živočichů k různě pojmenovaným skupinám. Letos jsem byl např. svědkem, jak jeden tatínek označil v olomoucké ZOO skupinu vlků za hejno. Co jsem však opravdu nečekal, bylo chybné použití slovesa ve spojitosti se zvířetem. Poměrně velká dívka prohlásila při krmení lam v ZOO Hodonín před rodinou, aniž by to komukoli z přítomných příbuzných přišlo divné: „Mami, ona mě klovla!“

Jiří Řehounek

On-line přenosy z hnízd – ano či ne?

Nové technologie nám umožňují nahlédnout v přímém přenosu do života nejrůznějších živočichů. Internetové přímé přenosy z ptačích hnízd mohou být nástrojem ochrany ptáků a jejich prostředí, mohou ale také způsobit zbytečné komplikace lidem i ptákům.

Na různých webových stránkách lze nalézt on-line přenosy záběrů z kamer umístěných v blízkosti hnízd ptáků. I laický pozorovatel se může těšit z pohledu do soukromí ptačí domácnosti, aniž by je jakkoliv omezoval nebo vyrušoval. S úžasem sleduje, jak se ve hnízdě postupně objevují vajíčka, jak se oba ptáci střídají při inkubaci, se štěstím může vidět líhnutí a krmení mláďat a nakonec jak postupně hnízdo opouštějí. Dostatečně vnímavý divák tak získá bezpočet nových informací a navíc jeho pohled na ptáky se může i trochu změnit. Vzpomene si například na záběry v okamžiku, kdy se rozhoduje, zda ponechá „nepříjemné“ hnízdo jiříčky pod střechem svého balkonu nebo vykáčí oku nelahodící keře za plotem zahrady.

Všechno má však svá pro i proti a zprostředkování pohledu na chování ptáků v přirozeném prostředí může mít i svá úskalí. Nepoučený divák se často stává svědkem událostí, o kterých neměl tušení a které jsou pro něj nepříjemným překvapením a mohou budit obavy nebo pohoršení. Pozorovat čápa stojícího na hnízdě na jedné noze neznamena, že má druhou nohu zlomenou, ale je to jeho obvyklý způsob odpočinku.

Přirozený je i úhyn slabších mláďat, u některých druhů i zabíjení vlastních mláďat rodiči při nedostatku potravy. Snaha pomoci je pak logickým vyústěním obavy o sledované ptáky. Taková snaha, není-li založena na odborných znalostech, může ale v konečném důsledku znamenat víc škody než užítku.

A tím se dostáváme k jedné naprosto nezastupitelné věci, kterou by si měl uvědomit každý, kdo se chystá realizovat přímý přenos přírody, která je nesmírně krásná, ale často i pro lidské oko krutá. Umístění kamery je jen první věc a možná i ta snazší. Velmi důležitou součástí každého přenosu musí být snadno dostupný kontakt na odborně znalou osobu, která bude kdykoliv schopna trpělivě zodpovědět jakýkoliv dotaz. Přenos by měl být od začátku doplněn dostatečně fundovaným doprovodným textem. Bez těchto předpokladů je třeba zahájení přenosu důkladně zvážit.

A poučení pro diváky? Sledujme přírodu, ať již naživo nebo v internetovém přenosu, především s pokorou. Snažme se porozumět, co a proč se děje, snažme se pochopit a poučit se.

Kamil Čihák

Doporučené linky na on-line ptačí přenosy:

Čápi bílí <http://www.pfalzstorch.de/bilder/live1.html>

Orlovci říční, orli mořští, orli křiklaví, čápi černí <http://www.looduskalender.ee/en/>

Výřice

V mnoha českých památkových objektech nebo i zoologických zahradách se stávají součástí prázdninového režimu přehlídky dravců a sov. Od čistě komerčních až po ty dobročinné, jejichž účelem je sehnat peníze na záchranu handicapovaných ptáků.

Protože našeho Jáchyma stále neopustilo přesvědčení, že se stane ornitologem, nemohli jsme ani my odolat přehlídce dravců v jihomoravských Valticích. Protože Jáchymovi ještě nebylo pět, pořadatelé mu nabídli rukavici se sovou pálenou, kterou vděčně přijal. Navlékl si ji na ruku a se sovou se zkušeně vyfotografoval.

Zatímco si ptáka se zájmem prohlížel, jeho jeden a půlroční sestřička Julie vyrazila s maminkou na obhlídku zbytku expozice. Rychlým krokem mířila až do zadní části, odkud vyhlížel opravdu veliký výr. Vlastně výřice, protože sameček by takových rozměrů těžko dosáhl.

„Toto!“ ukázala Julinka na výřici, když k ní dorazila. Pak ukázala prstíčkem na svoje předloktí a nekompromisně dodala: „Sem!“

Jiří Řehounek

Česká republika je v Unii z hlediska nakládání s odpadem šestnáctá

Jak členské státy s komunálním odpadem zacházejí, zkoumá Evropská komise v nové studii. Zpráva hodnotí 27 států EU podle 18 kritérií v oblastech, jako je celkové množství recyklovaného odpadu, existence vlastního programu v oblasti prevence vzniku odpadu, přístup ke službám provádějícím sběr komunálního odpadu či porušování právních předpisů EU. Nejhůře se v tabulce umístili Řekové, kteří splnili pouze jedno z osmnácti kritérií. Za nimi nalezneme Itálii, Kypr, Lotyšsko a Maltu. Evropská unie nedávno uvedla, že plné provedení právních předpisů EU o odpadech by přineslo roční úspory ve výši 72 miliard eur, zvýšilo roční obrát odvětví nakládání s odpady a recyklace v EU o 42 miliard eur a vytvořilo do roku 2020 přes 400.000 pracovních míst.

Přestože poměr recyklovaného odpadu v České republice značně vzrostl a množstvím vyprodukovaného odpadu patříme k nejzodpovědnějším státům EU, umístila se ČR z 27 států až na

šestnácté pozici. ČR by podle Komise měla zapracovat na vlastním programu v oblasti předcházení vzniku odpadu, celostátním omezení ukládání komunálního odpadu na skládky, či snížení množství recyklovaného komunálního odpadu a biologicky rozložitelného komunálního odpadu ukládaného na skládky.

Komise plánuje využít výsledky zprávy k vypracování nápravných plánů pro deset států, které se v hodnocení umístily nejhůře. Ty by měly obsahovat konkrétní doporučení, jak zlepšit nakládání s odpady s využitím hospodářských, právních i správních nástrojů a strukturálních fondů EU. Tyto plány budou letos na podzim projednány s orgány jednotlivých členských států na dvojstranných seminářích. První z nich se bude konat v září v Praze. Podle autorů studie mají nejlépe propracované systémy sběru odpadu Rakousko, Belgie, Dánsko, Německo, Nizozemsko a Švédsko.

Euaractiv.cz

Rebel se sekačkou v ruce

Nejrůznější druhy živočichů dnes vymírají tisíckrát rychleji než před sto lety, neboť je civilizace připravuje o jejich přirozené habitaty, které vytrhává z přirozeného běhu přírody a upravuje je k obrazu svému. Oč je lidské právo na život větší než právo tygra, vážky, mravence? Takové a ještě chytřejší myšlenky mě napadají, když decimuji trávník a mraveniště mezi stromy na naší zahradě elektrickou sekačkou, která mi jednou za čtrnáct dní na dvě hodiny zprostředkovává kontakt s přírodou. Samozřejmě, že sekačka ze mě ještě nedělá ani zahradníka, ani zahrádkáře (rozdíl: zahradníka zajímají stromy a rostliny a je schopen utvořit z nich symbiotický celek; zahrádkáře zajímá zahrádka a je schopen utvořit uprostřed záhonů zahradní domek z karosérie od moskviče). Považuji se spíš za sekáče a když ve společnosti nenápadně naznačím cosi o svých bohatých zkušenostech s trávou, jsem i za rebela.

Naše zahrada patří kamsi mezi dva protipóly extrémního zahrádkaření: tzv. podnikatelskou a tzv. přírodní zahradu. Podnikatelskou zahradu tvoří vjezd pro auto, trávník ve tvaru plovoucí podlahy, skalka, obrostlá skalničkami a trpaslíky, a konifery, což jsou keře, které vypěstoval nějaký inženýr jen za pomoci kružítko a úhломěru. Tyto základní geometrické koule a jehly jsou nezávisle na ročním období pořád stejně zelené a rostou zejména na hřbitovech a kolem bazénů. To, že nejsou z umělé hmoty, poznáte podle toho, že když je nebudete šest let zalévat, zhnědnou. Nebo možná zmodrají, nevím – nikdy jsem neviděl koniferu, která by se vzbouřila reklamnímu tvrzení, že je stále zelená.

Přírodní zahrada je naproti tomu zahrada, se kterou není práce, protože se o sebe postará sama. Rostliny, hmyz a živočichové, kteří v ní žijí, spolu totiž tvoří až komunistickou symbiózu: každá kytička, každý brouček tu má svůj úkol, všichni mezi sebou spolupracují, vzájemně si pomáhají a po práci jdou spolu na squash. (Na naší zahradě to vypadá tak, že na ní pracujeme zejména my, zatímco broučci sklízí naši úrodu.) Přírodní zahrada je živoucí organismus, kde se to hemží ježky, ptáky, lasičkami, kočkami, žábami, ještěrkami, malými zuřivými hlodavci a drobnějšími odrůdami nosorožců a navíc vypadá romanticky – a když říkám romanticky, myslím tím „jako neudržované křoví, ať se na ni podíváte odkudkoli včetně satelitu“. Díky stinným skrýším skýtá ideální útočiště milencům; ti ale riskují, že v ní v noci zabloudí a nedostanou se domů a ráno se stanou obětí brouků, vycvičených k čištění zahrad od organických zbytků.

Naše zahrada je tedy něco mezi: na přírodní příliš, na podnikatelskou příliš málo udržovaná. Jde o překážkovou dráhu pro sekačky, která ve mně vzbuzuje touhu popadnout vrtulník, otočit ho vzhůru nohama a vyřídít si to s trávníkem pěkně po chlapsku. Vrtulník ale není běžně k dostání a mně nezbývá než trávit trávníkem celé hodiny. Na plody v podobě opravdu geniálních myšlenek zatím jen čekám, ale určitě se dočkám. Miliardy hodin přemýšlení, které lidstvo strávilo při sekání trávníků, už totiž daly za vznik řadě

zásadních objevů: herbicidům, pesticidům, umělohmotnému trávníku a přírodní a podnikatelské zahradě. A taky nápadu, že by bylo možná lepší přírodu nedráždit a nechat ji pěkně na pokoji, protože by se nám to mohlo pěkně vymstít. Ta poslední myšlenka je mi zvlášť blízká od doby, co jsem zjistil, že mravenci kromě celé naší zahrady obsadili už i sekačku.

Jan Flaška (autor je sekač a rebel)

Bylo, nebylo, zázrak nebo skutečnost?

V těchto dnech je to deset let, co nám příroda ničivou povodní opět připomněla, že České Budějovice leží na soutoku dvou řek a několika potoků a jsou tudíž městem velice zranitelným. Jakékoliv zásahy do přirozených rozlivových ploch těchto toků je proto nutné uskutečňovat teprve po velmi pečlivém odborném posouzení, zda by nemohla být ohrožena stávající obytná zástavba výstavbou nových objektů, tedy po věrohodném zjištění, jaká konkrétní rizika může přinést zastavování okolních pozemků u těchto toků novými stavbami. Takové pečlivé, objektivní a důvěryhodné posouzení bohužel neposkytuje současný záplavový model 1D radnicí schváleného plánu pro zvládnutí povodňových rizik, který vychází z nespolehlivě zjištěných podkladů a tím vzbuzuje pochybnosti, zda při jeho tvorbě nemohlo dojít k záměrné manipulaci se zjištěnými údaji.

Už dávno sice existují odborné studie specializovaných pracovišť vysokých škol a vědeckých ústavů, v nichž je pregnantně shrnuto, co všechno může být příčinou neustálého zvyšování povodňových škod po každých vydatnějších deštích, to ale příslušná úřední místa v našem městě zřejmě nezajímá. Těm stačí rozhodovat „od stolu“ a všemocným kulatým razítkem stvrdit cokoli, co aktuálně vyhovuje požadavkům vlivných investorů, spřátelených s rozkošatělou mocenskou jihočeskou garniturou.

O nebezpečí zrychlení vyběžených vod, způsobeném zmenšováním přirozených rozlivových území, toho napsali naši i zahraniční odborníci už hodně. České úřady to však zpravidla nereflektují při povolování nové výstavby v původních nivách toků, ač jim zákon příkazuje, aby tak činily. Zcela tím ignorují fakta, kde všude byla rozlita voda v roce 2002.

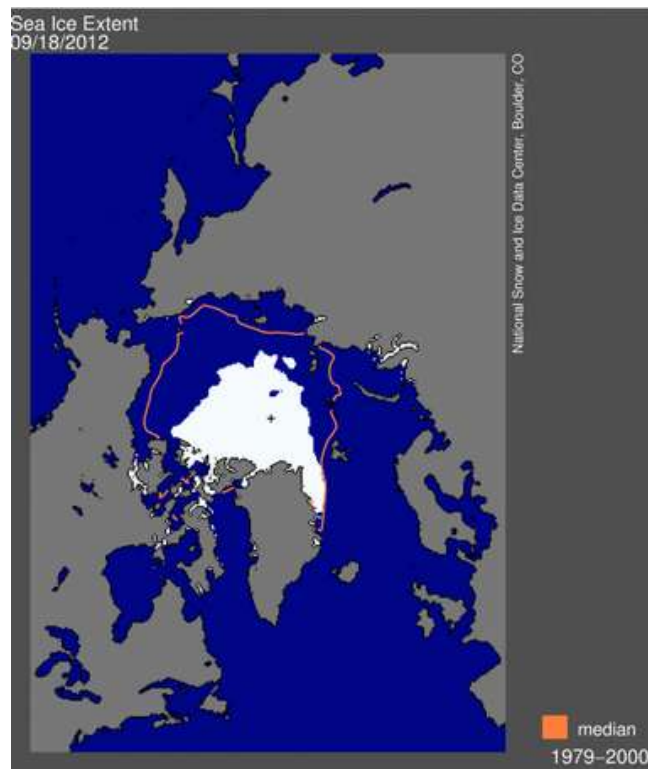
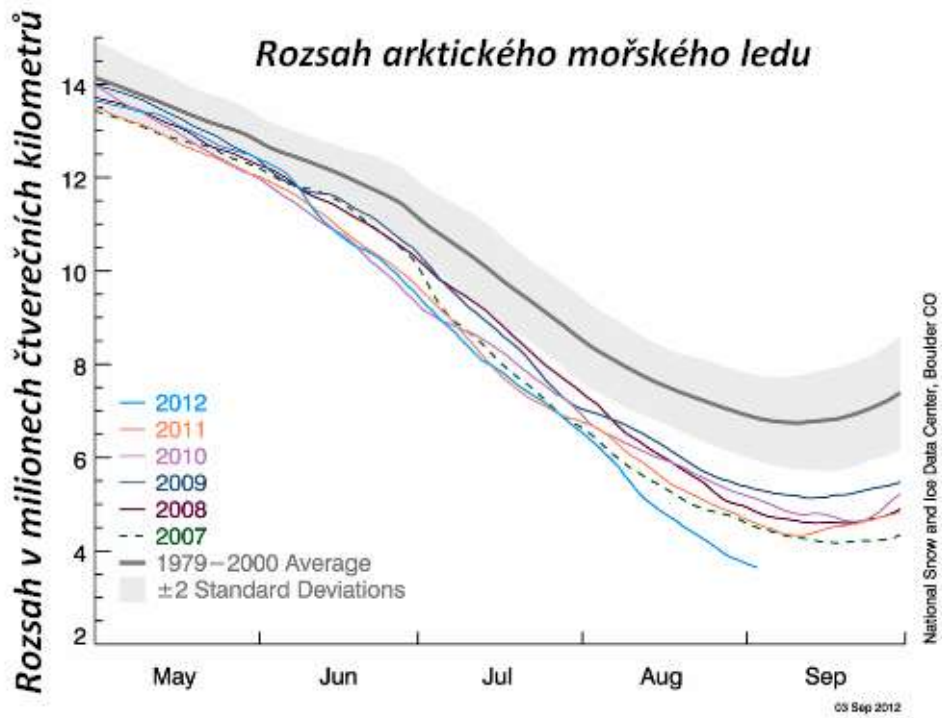
V našem městě je to snadno doložitelné existujícími fotografiemi. Všemocné „ouřední razítko“, navzdory faktům, dokázalo ovšem např. v Javorové ulici v Mladém stanovit plochy, kam se údajně nedostane ani „stoletá voda“. Nevěříte? Stačí porovnat dokumentaci krajského úřadu z února 2005 s podivně upravenou dokumentací magistrátu města z listopadu 2007, která posloužila městským zastupitelům při schvalování změny územního plánu.

Co na tom, že se v roce 2002 jednalo dokonce o tak zvanou „tisíciletou vodu“, tedy povodeň nejvyšší intenzity, která však může, vzhledem k současným klimatickým změnám, přijít kdykoliv. To zřejmě autory výše zmíněného záplavového modelu nezajímá. Nová výstavba se uskuteční na masivní navážce – a hotovo. Případné problémy majitelů starších domů, postavených kdysi v meziválečném období slepé důvěry ve všemocnou regulaci řeky, které se nacházejí mimo tuto současnou navážku, ať si řeší každý z postižených sám. Co na tom, že se kolem nich proudění povodňové vody tímto opatřením zrychlí a zvýší se tak riziko jejich poškození.

Že je tu také plocha tzv. „aktivní zóny záplavového území“, na níž se dle vodního zákona nesmí stavět? Snadná pomoc. V novém elaborátu záplavového modelu se tato plocha prostě škrtnutím pera zrušila. V budoucích povodních vyběžené vodě se tím úředně přikázalo, že uteče třicet metrů před Javorovou ulicí do svého původního koryta. Nějaké fyzikální zákony? Kdo by si je připomínal, ty zřejmě v našem městě neplatí. „Ouřad“ dnes tvrdí, že znepokojivé spojení plochy aktivní zóny záplavového území vrstevnicí 388,5 s vedlejší plochou určenou k výstavbě, existuje pouze na chybných mapách. Kdo tomu příliš nedůvěřuje, může si u domu pro všechny případy přivázat záchranný raft.

Jaké z toho pro nás plyne moudro? Radujme se, je to tak snadné! Tam, kde se povodeň nehodí pro lukrativní podnikatelský záměr, zastupitelstvo téměř všech partajních barev si to vždy nějak zařídí. Vyšším než veřejným zájmům podřízený úředník ji pak úředně zruší. K potvrzení, že nebyla, mu stačí jeho razítko!

Ing. Zdeněk Marcín, České Budějovice – Mladé

Pozvánky na akce

Exkurze Blatského muzea z cyklu Přírodou krok za krokem

neděle 23. 9.

Za památnými stromy na Mladovožicko

Ústějovská lípa (držitel 3. místa v celostátní anketě Strom roku 2005), Koutecká lípa a případně i další památné stromy v regionu

na exkurzi bude představena kniha Památné stromy Táborska vydaná koncem roku 2011

vedoucí: RNDr. Daniel Abazid (Blatské muzeum v Soběslavi a Veselí n. L.), Ing. Ludmila Dvořáková (KČT Tábor, Mladá Vožice) a Bc. Petr Klíma (Městský úřad Sezimovo Ústí)

*sraz: Mladá Vožice, autobusová stanice, 10:30 (z Tábora možnost dopravy autobusem s odjezdem v 10:00 z autobusového nádraží), příp. Janov (1,5 km JV od Mladé Vožice), návěs, cca 11:00
doprava zpět do Tábora autobusem z Mladé Vožice v 16:25 nebo 16:50*

Občanské sdružení Tradice Bílých Karpat a Ekologický institut Veronica zvou na

Jablečnou slavnost

**tradiční slavnost jablek, místních výrobků,
řemesel a kultury**

neděle 23. září 2012, 11-18 hod. - Hostětín

Vůně jablečných moučnicků, chuť jablečného moštu, hudba, ukázky řemesel, hry pro děti, divadlo a především pohoda a dobrá nálada - to vás čeká v Hostětíně předposlední neděli v září.

Program Jablečné slavnosti nabízí návštěvníkům řemeslný jarmark, výstavu domácích jablečných moučnicků i jejich prodej, přehlídku regionálních odrůd ovoce a další atraktivní a zábavný program. Vaši duši potěší hudba, folklórní vystoupení, divadelní představení či muzicírování cimbálové muziky. Dospělí i dětští návštěvníci se mohou zapojit do her, soutěží, putování po sochách v krajině kolem obce či vyhrát ceny v bohaté tombole. Jediným občerstvením při této akci je čerstvý jablečný mošt.

Doprava: Na akci je omezená možnost parkování osobních aut. Využijte možnost přijet vlakem nebo na kole - hlídání kol zajištěno! Jako poděkování za příjezd vlakem či na kole dostanete poukázku na mošt zdarma. Pozor - v obci bude jednosměrný provoz směrem od Pitína! Prosím respektujte značení.

VSTUPNÉ NA AKCI JE 70 Kč za dospělého a 20 Kč za dítě.

Další informace: <http://hostetin.veronica.cz>

Rosa zve na

Ekotrh 2012 v Českých Budějovicích

Ve středu 26. září od 11 hodin na vás čeká:

- jihočeský farmářský trh
 - ekologické poradny
 - zruční řemeslníci
 - živé ovce, kozy a drůbež
- od 17:00 koncert Operního sboru Jihočeského Divadla

To vše na letní scéně KD Slávie.

Přijďte si něco eko-trhnout. Těšíme se na vás!!!

VELKÁ BUDĚJOVICKÁ CYKLOJÍZDA

27. září 2012, 17:30

V rámci festivalu Město Ožije vás zveme na první velkou budějovickou cyklojízdu, kterou pro vás zorganizovalo občanské sdružení Budějovice Kulturní. Půjde o velkolepou spanilou jízdu cyklistů, milovníků cyklistiky či všech příznivců této dopravy městem České Budějovice s cílem užít si město po svém a upozornit přitom na přednost tohoto v Budějovicích opomíjeného druhu dopravy. Cyklojízda bude mít doprovodný kulturní program. Cyklojízdu zahájí vystoupení Kašpárek v Rohlíku (16:30) na letní scéně Slávie. Po trase budou rozmístěni nečekaně i další muzikanti.

Rádi bychom vytvořili tradici Budějovických cyklojízdy. Připojte se k nám. Připojte se k moderní době.

DĚLKA: 9,7 kilometru

DOBA: 1 hodina (5-10 minut pauza v polovině trasy)

VHODNÉ PRO: mladé i staré, rodiny s dětmi, seniory. (cyklojízda bude bezpečná a tempo pomalé, proto zveme všechny věkové kategorie)

Cyklojízda odstartuje od domu Slávie po koncertu Kašpárka v Rohlíku. Pojedeme téměř celým městem, po hlavních tazích, starých kostkách, cyklostezkách i tzv. "špatně sjízdných" místech. Cyklojízdu zakončíme na Náměstí Přemysla Otakara II u instalace architektů Mjölka.

Pojedeme za asistence policie. Pojedeme hromadně v pelotonu v celém jízdním pruhu. Celou cyklojízdu budou řídit označení koordinátoři, kteří zajistí bezpečný průjezd celého pelotonu všemi křižovatkami. Tempo jízdy budou pozvolné kolem 12 km/h. Zde jsou pravidla, kterými se budeme během cyklojízdy řídit: <http://www.cyklojizdy.cz/pravidla/>

Zhruba v polovině trasy na Lannově třídě u restaurace Vatikán bude občerstvovací místo, kde uděláme krátkou pauzu. Po celé trase budou na překvapivých místech přítomni muzikanti, kteří

celý průjezd městem zpříjemní.

Na náměstí pak v improvizované kavárně proběhne veřejná diskuze Open Space (19:00) na téma cyklistické dopravy ve městě a po městě. Mezi hosty diskuze budou zástupci sdružení Auto*Mat, budějovičtí cyklisté a aktivisté, pokračovatelé p. Cepáka, za cyklistiku zodpovědná osoba z Magistrátu města ČB a další. Kompletní informace o besedě zveřejníme 14 dní před cyklojízdou.

Po besedě vás pozveme na koncert Carly Bozulich z Los Angeles, frontmanky kapely Evangelista, který se uskuteční v Domě Umění pod patronátem Ostinato Festivalu.

Calla a Společnost ROSA

Vás srdečně zvou na besedu v cyklu Zelených čtvrtků

Ohrožuje šumavské ptáky kůrovec nebo člověk?

s dr. Janem Horou z České společnosti ornitologické

*Jak ptáci reagují na gradaci kůrovce v horských smrčínách? Bezzásahovost nebo zasahování?
Tetřev hlušec – chlouba Šumavy nebo překážka rozvoje?
Chrání Národní park Šumava ptáky dobře?*

Ve čtvrtek 18. října 2012 od 18:00 hodin

v galerii Měsíc ve dne, Nová ul. 3, České Budějovice.

Vstupné dobrovolné

Akce se koná za finanční podpory Jihočeského kraje a sítě Krasec.

Ekologická poradna sdružení Calla

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - odborná pomoc v oblasti biologie a ochrany přírody, chráněná území a péče o ně, územní a druhová ochrana přírody (se zaměřením na entomologii a botaniku), ekopedagogické využití chráněných území. *Za tuto oblast poradenství je zodpovědný Jiří Řehounek, volejte ho na telefon 384 971 934 nebo pište na e-mail: rehounekj@seznam.cz.*

Obnova těžbou narušených území - přirozená obnova těžbou narušených území (především ve šterkopískovnách), poradenství při tvorbě rekultivačních plánů využívajících přirozenou obnovu, využití těžbou narušených území v druhové ochraně a ekologické výchově a ekologie obnovy (restoration ecology). *V této oblasti Vám poradí Jiří Řehounek, kterého najdete na telefonu: 384 971 934, ale spíše na e-mailu: rehounekj@seznam.cz.*

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Právní a

všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoce radioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obračejte na Edvarda Sequense na telefon: 384 971 932, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí: 10:00 - 14:00 (především energetika)

Čtvrtek: 12:30 - 16:30 (především ochrana přírody a krajiny a ekologická obnova po těžbě)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: calla@calla.cz. Písemné spojení: Calla, Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice.

Zpravodaj Ďáblík pro své členy a přátele vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381

Fax: 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz>

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do konce září (nebo tak nějak) 2012. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz. Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Všechna starší čísla občasníku Ďáblík najdete na webových stránkách sdružení Calla.

- »» Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ««
»» Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, napište na calla@calla.cz. ««

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!